

УПРАВНО ПРАВО

9-10. радна недеља/седмица

проф. др Милан Бјелић

- **НАПОМЕНА**
- Поштоване колегинице и колеге,
- Приложена презентација обухвата материјал предвиђен за **9-10. радну недељу/седмицу.**
- Овај материјал је само оријентациони подсетник као помоћ за изучавање материје из предмета **УПРАВНО ПРАВО** уз коришћење уџбеничке и др. литературе (Управно право и поступак, М. Бјелић, 2019.) која вам је препоручена на уводном предавању.

проф. др Милан Бјелић

ЗАПИСНИК

- Писмено у поступку усм. расправе или о др. важној радњи у УП и важнијим усм. изјавама странака или 3-их лица у поступку
- мање значајне чињенице – у спис **забелешку** уз ознаку сл. лица и датума састављања
- **Обавезно** - назив органа који обавља радњу, место вршења радње, дан и час вршења и предмет у коме се врши и имена сл. лица, присутних странака и њихових заступника или пуномоћника

- тачно и кратко ток и садржај у поступку извршене радње и датих изјава
- све исправе које су у било коју сврху употребљене на усменој расправи
- Ако се радња **не може завршити истог дана** - унос шта је уређено сваког појединог дана и прописно потписати (**прекид се уноси у записник**) - планови, скице, цртежи, фотографије и сл. који су израђени или прибављени у току радње оверавају се и прикључују записнику

- водити уредно, ништа се **не сме брисати**
- Текст се може **прецртати** мора остати читљив (оверава сл. лице)
- У потписаном записнику не сме се ништа ни додати ни мењати (евентуална **допуна** уноси се у записник као додатак)
- записник прочитан и да ли је било **примедби** на њега (примедбе - уноси се њихов садржај)
- неће да **потпише** записник или се **удаљи** пре закључења записника (унос у записник и разлози због чега је ускраћен потпис)
- записник оверава сл. лице које је руководило радњом поступка и записничар

- Прописно састављен записник - **јавна исправа**
- **Разгледање и преписивање списа** врши се под надзором одређеног сл. лица (усмени или писм. захтев)
- Странке и лица која имају правни интерес
- **Није дозвољено**: записник о већању и гласању, сл. реферата и нацрта решења и др. пов. списа, ако би се тиме могла осујетити сврха поступка, или би се то противило јав. интересу, или оправданом интересу једне странке или трећих лица
- **Рок 8 дана** – обавештење о разгледању списа или да решењем одбије захтев

• РОКОВИ

- **законски Р** – одр. законом и др. прописима (**не могу се мењати ни продужавати**) - преклузивни рокови
- **службени Р** - с обзиром на околности случаја одређује их сл. лице које води поступак и који се на молбу заинтересованог лица **могу продужити** (ако постоје зак. разлози за продужење)
- **процесне радње - у прописаним роковима**
- ако нису одр. законом или др. прописом одређује их, с обзиром на околности случаја, сл. лице које води поступак

- рокови се рачунају на дане, месеце и године
- **по данима**, дан од кога треба рачунати трајање рока, не урачунава се у рок (почетак први наредни дан);
- **по месецима** (по годинама)- истеком дана, мес., год., који по свом броју одговара дану када је достављање или обавештење извршено; у који пада догађај од кога се рачуна трајање рока
- “до 20. априла текуће године”

- недељни дани и дани државних празника **не утичу на почетак рока**
- Ако **последњи дан рока** пада у недељу или на дан држ. празника, или неки др. дан кад орган код кога се радња поступка има предузети не ради, рок истиче **истеком првог наредног радног дана**
- у војси дан предаје команди јединице
- лица лишена слободе – дан предаје управи установе
- **Објективни рок**
- **Субјективни рок**

Враћање у пређашње стање

- омогућава странци да накнадно обави неку пропуштену радњу и то под одр. условима
- само на **предлог странке**; пропуштања услед којих је странка искључена од предузимања тих радњи (разлози пропуштања оправдани)
- У предлогу - странка дужна да изнесе **околности због којих је била спречена да у року изврши проп. радњу** и да те околности учини бар вероватним (не може се заснивати на чињ. које је орган већ оценио као недовољан разлог за продужење рока)

- странка из **оправ. разлога** пропустила да у року изврши неку радњу поступка, па је услед тог пропуштања искључена од вршења ове радње;
- до пропуштања рока за предају поднеска дошло из **незнања или очигледном омашком**, а поднесак је благовремено поднет поштом или непосредно предат **ненадлежном** органу;
- кад је странка очигледном омашком **прекорачила рок**, али је поднесак ипак примљен од надлежног органа **најдоцније за 3 дана** од истека рока, а странка би због задоцњења изгубила неко право

- Субјективни рок – **8 дана**
- Објективни рок – **3 месеца**
- подноси се органу код кога је требало извршити пропуштену радњу (одлучује решењем)
- неблаговремено поднет предлог ће се **одбацити** без даљег поступка
- орган је дужан да омогући **противној странци** да се **изјасни о предлогу** за враћање у пређашње стање
- ако су **чињенице на којима се предлог заснива општепознате**, може и без изјашњења противне странке (изузетак)

- орган може поступити на **следеће начине**:
- **одбацити** предлог као неблаговремен, поднет од стране неовл. лица или као недопуштен;
- **одбити** предлог кад оцени да нису испуњени законски услови;
- **уважити** предлог и дозволити враћање у пређашње стање
- **није допуштена жалба**, осим ако је **предлог недопуштен** или је враћање дозвољено по **неблаговремено поднетом предлогу**

- ПВПС **не зауставља ток поступка**, али орган надлежан за одлучивање о предлогу **може прив. прекинути** поступак док решење по предлогу не постане коначано
- Уколико враћање у пређ. стање буде **дозвољено**, поступак се враћа у оно стање које је претходило пропуштању, а **поништавају се сва решења и закључци** које је орган донео у вези са пропуштањем

ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА

- **по сл. дуж.** –неопходно да се заштити јавни интерес
- Пре покретања поступка по сл. дужности **који није у интересу странке** орган прибавља информације и предузима радње да би утврдио да ли су **испуњени услови за покр. поступка** - доноси акт о покретању поступка (закључак, налог и сл.)
- Акт о покретању поступка *не доноси се ако орган доноси **усмено решење***

- **На захтев странке** - за покр. и вођ. поступка потребан захтев странке (нпр. странка жели да јој се призна неко право установљено законом мора да поднесе захтев надл. органу да јој то право призна)
- Ако орган установи да **нема услова** за покретање поступка, доноси о томе решење
- сматра се да је поступак покренут захтевом странке кад орган прими захтев странке

- Орган **решењем одбацује** захтев којим је покренут поступак ако:
- није реч о упр. ствари;
- није надлежан, а не може да одреди ко је надлежан;
- подносилац захтева очигледно није ималац права или правног интереса о коме се одлучује у УП;
- захтев није поднет у року;
- у истој УС већ се води упр. или судски поступак или је о њој већ правосн. одлучено решењем којим је странци признато право или наложена нека обавеза;
- захтев не буде уређен у року који је одредио орган

Орган може **у току целог поступка да одбаци захтев странке**

- **Захтев да се призна својство странке** - до
окончања 2 ст. поступка –
- О захтеву се одмах упознају остале странке,
да би се изјасниле
- **Покретање поступка јавним саопштењем** -
*према већем броју лица која му нису
позната или не могу да се одреде*, ако
могу да имају својство странке у поступку, а
захтев органа је битно исти према свима
- објави на веб презентацији и огласној
табли органа (сл. гласилу, дневним
новинама или на други погодан начин)

СПАЈАЊЕ СТВАРИ У ЈЕДАН ПОСТУПАК

- **економичност и рационалност**
- ако се права или обавезе странака заснивају на **истом или сличном чињ. стању и прав. основу**, а по свима је надл. **орган** који води поступак, може се покренути и водити један поступак по свим тим предметима када се ради о правима и обавезама више странака (поступак за експропријацију непокретности са више власника)

- орган који води поступак донеси **решење**
- У спојеном поступку и поступку покренутом путем јавног саопштења **свака странка иступа самостално**
- предузимање мере према странкама- у решењу се мора одредити **на коју се од странака поједина мера односи** (осим ако странке заједнички не учествују у поступку са истим захтевима или ако законом није друкчије предвиђено)

ПОРАВНАЊЕ

- **две или више странака са супротним захтевима** (не на штету јавног интереса, јавног морала или правног интереса трећих лица)
- сл. лицу настоји у току целог поступка да странке поравна у потпуности или бар у појединим спорним тачкама
- само пред сл. лицем овлашћеним за вођење поступка и решавање, а не и пред сл. лицем овл. само за вођење поступка

- Уписује се у записник
- закључено када странке по читању записника о поравнању потпишу
- има снагу извршног решења донетог у управном поступку (**извршна исправа**)
- даљи ток поступка зависи од тога да ли је поравнање закључено **у потпуности** или **делимично**
- **потпуно** - решење о обустави поступка
- **делимично** - решење о об. поступка само у погледу делова захтева којима је поравнање постигнуто

ПОСТУПАК ДО ДОНОШЕЊА РЕШЕЊА

- У УП орган може **непосредно да одлучи о УС-** без узимања изјаве од странке и **без вођења** **ИСПИТНОГ ПОСТУПКА** –када доноси **усмено** **решење**, а **чињенице** на којима се оно заснива су **учињене вероватним**
- Орган може **непосредно да одлучи о управној ствари:**
- ако је чињ. стање утврђено на основу чињеница и доказа које је **странка изнела у захтеву или на основу општепоз. чињеница или чињеница које су познате органу;**

- ако чињ. стање може да се утврди на основу података из сл. евиденција, а странка не мора да се изјасни ради заштите њених права и правних интереса;
- ако се доноси усмено решење, а чињенице на којима се оно заснива су учињене вероватним;
- ако је то посебним законом одређено
- не узима се изјава и не води испитни поступак

ПОСЕБАН ИСПИТНИ ПОСТУПАК

- утврђивање одл. чињ. и околности које су од значаја за разјашњење УС или ради давања странкама могућности да остваре и заштите своја права и прав. интересе
- Фаза УП у којој се **утврђује чињенично стање**
- сл. лице одређује радње издаје наређења за њихово извршење, одређује редослед и рокове и др.
- странка има право да учествује у исп. поступку, да даје податке и брани своја права и законом заштићене правне интересе

- **Претходно питање (ПП)**- самостална прав. целина за чије је решавање надлежан суд или др. орган, а без чијег се решавања не може да реши УС
- Орган **сам расправља** или надлежни орган
- **Прекид поступка** - крив. дела, постојања брака, утврђ. очинства или др. сл. одређени законом
- **Пост. по службеној дужности** орган који је прекинуо поступак тражи од суда или др. органа да покрене поступак
- **на захтев странке**, орган прекида поступак налаже једној од странака да у одр. року тражи од надл. органа покретање поступка по ПП

УСМЕНА РАСПРАВА – обавезна – учествују 2 или више странака са супротним интересима и када треба да се изврши увиђај, саслушање сведока и вештака

- У осталим сл. **факултативна**
- **јавност се може искључити:**
  - разлози *јавног морала и јавне безбедности;*
  - озбиљна и непоср. *опасност од ометања расправе;*
  - расправља о односима у некој *породици* и
  - о околностима које представљају *војну, државну, службену или пословну тајну*

- лицима која се позивају - **рок за припрему и долазак на расправу** - по правилу 8 дана
- јавно објави одређивање усмене расправе (краткоћа рока и др.)
- по правилу одржава у седишту органа
- може **одложити** ако странка која раније није саслушана није дошла на расправу, а не може се утврдити да јој је позив уредно достављен
- тече тако да предмет расправе буде у потпуности расправљен, а ако то није могуће, сл. лице ће расправу прекинути и заказати што пре њен **наставак**

- Присутна странка има право да стави **примедбе** на рад изведен на расправи ако их има (после не може)
- **Записник** -ток расправе, стање ствари према приказивању странака и доказ о чињ. и околностима које се утврђују у поступку - може видеоконференција
- сл. лице упозориће лице које **омета ток усмене расправе** на непримерено понашање (настави са ометањем расправе - решењем изрећи **новчану казну** до износа просечне месечне зараде)
- У случају наставка ометања расправе, службено лице може то лице **удаљити**

ДОКАЗИВАЊЕ И ДОКАЗНА СРЕДСТВА

- Утврђивање спорних и **правно релевантних чињеница**
- Избор врши сл. лице
- **доказно средство** - све што је подесно за утврђ. стања ствари и што одговара пој. случају (исправе, сведоци, изјава странке, вештаци, увиђај)
- Посредни и непосредни
- Законске претпоставке – обориве и необориве
- **Извођење доказа** на усменој расправи пред органом који води поступак у одређеној УС (изузетно замолница)

- **јавна исправа:**
- сачињена у прописаном облику (форми);
- издата од надлежног органа;
- издата у границама надлежности тог органа

Најјаче (најпоузданије) доказ. средство и служи као потпун доказ о ономе на шта се односи - промена прав. чињеница (догађаји, прав. послови и слично) може да утиче на оно што се у јав. исправи утврђује или потврђује - може да се прибави нова јавна исправа

- **Приватна исправа** - писмено које издаје физ. и правно лице кад не врши послове на основу јавног овлашћења, нпр. тестамент, уговор, пословне књиге и др.
- **Уверења** посебна врста исправе - држ. органи издају уверења и др. исправе (сертификате, потврде, и сл.) о **чињеницама о којима воде службену евиденцију**
- органи могу издати уверења и др. исправе и о чињеницама о којима **не воде службену евиденцију**

- Орган ће **узети као доказане** све чињенице које су уписане у јав. исправи (датум рођења странке уписан у изводу МКР)
- Сматра се да је странка поднела исправу и **кад обавести орган** о томе у којој се сл. евиденцији налази одг. запис
- исправа налази код противне странке или трећег лица која неће добровољно да је поднесе, овл. сл. лице налаже да исправу поднесе на усменој расправи
- треће лице може одбити да покаже исправу из разлога из којих сведок може да ускрати сведочење

- **СВЕДОК** -свако лице способно да опази чињеницу о којој треба да сведочи и које је у стању да то своје опажање саопшти
- непосредни сведоци и сведоци “по чувењу”
- може **ускратити сведочење** :
- ако би својим одговором изложио тешкој срамоти, знатној имов. штети или крив. гоњењу себе, крв. сродника у правој линији, а у побочној линији до 3. степена закључно, супружника, ванбрач. партнера, тазб. сродника до 2. степена закључно, па и када је брак престао, старатеља или штићеника, усвојитеља или усвојеника

- право да ускрати одговор о **појединим питањима** – (тајност података - пословну или професионалну тајну)
- **о чињеницама** - пуномоћник, верски исповедник, лекар или врши др. позив, ако је обавезан да као тајну чува оно што је сазнао
- **Суочавање сведока**
- Саслушавање сведока врши се појединачно
- упозорење на дужност да говори истину и да ништа не прећути, и предочавањем последица давања лажног исказа
- лични подаци и поучава се на која питања може да ускрати сведочење

ИЗЈАВА СТРАНКЕ КАО ДОКАЗНО СРЕДСТВО

- Претходни ЗУП -када за утврђивање одр. чињ. **не постоји непосредан доказ**, или се таква чињ. не може утврдити на подлози др. доказ. средстава;
- у **стварима малог значаја**, ако би се одр. чињ. имала утврђивати саслушањем сведока који живи у месту удаљеном од седишта органа, или би услед прибављања др. доказа било отежано остваривање права странке;
- у другим случајевима које одреди закон

- **Вештаци и тумачи**
- **Увиђај** - за утврђивање неке чињ. или за разјашњење битних околности потребно непосредно опажање служ. лица које води поступак
- у просторији у којој се води поступак или на лицу места
- Сопственик или држалац ствари, просторија или земљишта које се имају разгледати, или у којима се налази предмет увиђаја, или преко којих је потребно прећи, дужан је допустити да се увиђај изврши

- **ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ДОКАЗА** - процесни институт - циљ да обезбеди извођење оних доказа које би требало доцније извести у поступку
- може у сваком стадијуму поступка, па и пре него што је поступак покренут
- и после коначности или правоснажности решења
- по сл. дуж. или на предлог странке или лица које има прав. интерес
- пре покретања поступка или после коначности или правоснажности решења, о предлогу одлучује **орган на чијем се подручју налази ствар која треба да се разгледа или борави лице које треба да се саслуша**

- **РЕШЕЊЕ** - право, обавеза или правни интерес странке
- **Решење о главној ствари**
- **Делимично решење** (и по службеној дужности и на захтев странке)
- **Допунско решење**
- **Привремено решење** (на захтев странке, тада надлежни орган може доношење ПР условити давањем обезбеђења за штету)
- **Писано и усмено решење**
- **Решење у виду забелешке на спису** (мали значај, не дира у јавни интересе или тр. лица, само диспозитив)

- Решење инокосног и колегијалног органа
- Решење које се доноси уз учешће два или више органа (сложено или збирно решење)
- А) Решење уз сагласност другог органа
- Б) Решење уз потврду или одобрење другог органа
- В) Решење по прибављеном мишљењу другог органа
- Везано решење и решење по слободној оцени
- Рушљиво и ништаво решење

- **Облик и саставни делови решења**
- **Увод решења** - назив органа који доноси решење, пропис о надл. органа за решење односне ствари, име странке и њеног зак. заступника или пуномоћника (ако га има) и кратко означање предмета поступка
- **Диспозитивом (изреком) решења** решава се о предмету поступка у целости, као и о свим захтевима странака (трошкови, рокови и др.)
- треба да буде кратак и одређен, а ако је потребно може се поделити у више тачака

- **Образложење решења** : кратко излагање захтева странака, утврђено чињ. стање, разлоге који су били одлучни при оцени доказа, због којих није уважен неки захтев странке, правне прописе и разлоге који упућују на Р дато у диспозитиву
- Ако жалба не одлаже извршење решења, у образложењу се наводи пропис који то предвиђа
- **Упутство о правном средству** - странка се упознаје са прав. средством против Р, да ли може против њега изјавити жалбу или покренути управни спор или неки др. поступак пред судом

- **Остали делови решења** - назив органа који је донео решење, ознака броја, датума и места, потпис сл. лица и печат органа
- **Рок за доношење решења** - када се о УС одлучује у поступку **непосредног одлучивања**, орган је дужан да изда решење најкасније у **року од 30 дана** од покретања поступка
- када се о УС **не одлучује у поступку **непосредног одлучивања****, орган је дужан да изда решење најкасније у **року од 60 дана** од покретања поступка

- **Исправљање грешака у решењу** - грешке у именима или бројевима, писању или рачунању или др. очигл. нетачности
- у сваком тренутку орган који је донео решење, односно сл. лице које га је потписало или издало решење
- правно дејство **од дана од кога правно дејство производи решење које се исправља** (али ако је исправка неповољна по странку – од када странка буде обавештена о исправци)
- белешка о томе уноси у **изворник решења**, а по могућству и у **све оверене преписе** који су достављени странкама (потписује сл. лице)

- **ЗАКЉУЧАК** - акт - сл. лице које води УП по некој УС управља поступком одлучује о **неким питањима која се тичу поступка**, као и оним питањима која се, као **споредна**, појаве у вези са спровођењем поступка, а о њима се не одлучује решењем
- закључак се доноси у усменом облику, а у писаном облику – кад странка то затражи
- није дозвољена жалба, нити се може покренути управни спор - закључак се може **побијати жалбом, односно тужбом против решења**
- сходно се примењују одредбе ЗУП о решењу

ВРСТЕ ПРАВНИХ СРЕДСТАВА

- процесне радње којима се омогућава побијање неправилних и незаконитих аката донетих у управном поступку
- **Редовна правна средства** – оспоравање У.А. **пре коначности** (*жалба* – рокови кратки и по правилу има одложно дејство; **приговор**)
- **Ванредна правна средства** против **коначних, извршних и правоснажних УА** који се не могу оспоравати **жалбом** (по правилу немају одложно дејство)- углавном само ако је претходно коришћена жалба

- Улажу се због **тежих повреда закона и рокови за њихово коришћење су дужи**
- **ВАНРЕДНА ПРАВНА СРЕДСТВА** су:
- мењање и поништавање Р у вези са управним спором,
- понављање поступка,
- поништавање коначног Р,
- укидање Р,
- поништавање, укидање или мењање правноснажног Р на препоруку заштитника грађана

- **Коначан УА** – не може **редовно правно средство (жалба)** - сви 2⁰ УА (и 1⁰ када није допуштена жалба)
- **Правоснажан УА** - против кога се не може користити **жалба ни водити управни спор** (решење коначно, У.С. није допуштен, рок за жалбу је протекао или је У.С. вођен и тужба је одбијена)
- **Извршан УА** сваки **коначан и правоснажан УА**

- **ПРИГОВОР** - због неиспуњења обавеза из **управног уговора** (члан 25. ЗУП), због **управне радње** (члан 28. ЗУП) и због **начина пружања јавних услуга** (члан 32. ЗУП), ако не може да се изјави друго правно средство у УП
- **рокови:**
- 6 месеци од пропуштања органа да испуни обавезу из управног уговора;
- 15 дана од предузимања упр. радње или од пропуштања да се упр. радња предузме;
- 15 дана од када се јавна услуга не пружа тако да обезбеди уредно и квалитетно, под једнаким условима, остваривање права и задовољавање потреба корисника

- Приговор се изјављује руководиоцу органа на чије се поступање односи, који и одлучује о приговору - **ремонтативност**
- **Решење**- рок 30 дана од пријема приговора
- одбацује приговор - неблаговремен или недозвољен, који је изјавило неовлашћено лице и који није уређен у року који је одредио
- одбија приговор ако није основан
- усваја приговор ако је основан

- **Решењем** којим се **усваја приговор**:
- одређује се даљи начин испуњења обавеза органа из **управног уговора** и одлучује о захтеву за накнаду штете;
- **обуставља се предузимање управне радње** и одређује начин на који се отклањају њене последице или се **налаже предузимање управне радње**;
- налаже се предузимање законом одређених мера ради отклањања недостатака у пружању јавне услуге – ако је приговор изјављен због **начина пружања јавних услуга**

- **ЖАЛБА** једино редовно правно средство којим се остварује начело 2^о поступка (гарантовано Уставом) - **деволутивност**
- оспорава законитост и правилност 1^о Р и покреће се 2^о поступак
- **само** против свих 1^о решења (против другост. реш.-. – тростеп. поступак)
- **искључена** је у следећим случајевима:
- ако **нема другост. органа** који би решавао по жалби, или се ради о УС у којима је **искључен управни спор**; и
- апсолутно искључена против решења Владе

- Жалбу **могу поднети** следећа лица:
- странке;
- лица која нису учествовала у 1^о поступку, а требало је да учествују као странке;
- трећа заинт. лица ради заштите својих права и интереса, уколико су имала право да учествују у 1^о пост., без обзира да ли су учествовала или не;
- сведоци, вештаци и тумачи – у погледу дела решења (трошкови, награде и сл.); и
- Јав. тужилац, јав. правобранилац и др. држ. органи када су законом овлашћени, против Р којима је повређен закон у корист појединца или правног лица, а на штету јавног интереса

- **Надлежност за решавање о жалби** - увек решава **другост. орган**, а не орган који је решавао у првом степену
- подноси се у **року од 15 дана** од обавештавања странке о решењу, ако законом није другачије прописано
- **не изјави у року**, решење ће постати коначно и извршно, али у исто време и правоснажно
- Непосредно се предаје или шаље поштом органу који је донео 1° Р
- двоструко правно дејство: деволутивно и суспензивно

- Решење се, изузетно, извршава **пре истека рока за жалбу**, као и после подношења жалбе, ако би одлагање извршења странци нанело ненадокнадиву штету или теже угрозило јавни интерес
- Странка може да се **одрекне права на жалбу** од када је обавештена о решењу до истека рока за жалбу (*одрицање не може да се опозове*)

- Жалилац може **одустати од жалбе** док не буде обавештен о решењу којим је одлучено о жалби (*не може да се опозове*)
- одустане од жалбе, поступак по жалби **обуставља се решењем** које садржи и трошкове поступка по жалби
- прописан минимум **обавезне садржине жалбе**, (подаци о Р које се побија - назив органа који је то Р донео, број и датум решења)
- обавезно је и довољно да жалилац изнесе у ком је погледу незадовољан Р, а жалбу **не мора посебно да образлаже**

- Решење може да се **побија**:
- није уопште или није правилно примењен закон, други пропис или општи акт;
- донео ненадлежни орган;
- погрешно или непотпуно утврђено чињ. стање;
- из утврђених чињеница изведен неправилан закључак о чињеничном стању;
- повреде правила поступка;
- прекорачене границе овлашћења при одлучивању по слоб. оцени или није донето сагласно циљу због кога је то овлашћење дато;

- због тога што није правилно примењено овлашћење за одлучивање по слободној оцени;
- због тога што није донето сагласно гарантном акту
- Жалба - решење **није издато у законом одређеном року** (тзв. ћутање администрације) **предаје се другостепеном органу**
- **Рад првостепеног органа по жалби** (провера, одбачена, поништ. првост. одлука, прослеђује жалбу)
- **Рад другостепеног органа по жалби**
- - претходни поступак и редовни поступак у коме се мериторно одлучује по жалби

- Одбити жалбу
- Поништити 1⁰ Р
- Изменити (преиначити) 1⁰ Р
- **Жалба када 1⁰ Р није донето** - “ћутање администрације” - ако 1⁰ орган не донесе решење у законском року (30 дана, односно 60 дана или други законом одређени рок), странка изјављује жалбу **као да је њен захтев одбијен**
- 2⁰ орган најпре тражи од 1⁰ да му саопшти разлоге за своје пропуштање рока

- Р по жалби 2^о орган мора донети и доставити чим је то могуће, а **најдоцније у року од 60 дана рачунајући од дана предаје жалбе**, ако посебним прописом није одређен краћи рок
- **рок** - доношење Р и достављање странци
- **одбија жалбу** ако нађе:
- 1^о орган правилно спровео поступак и да је побијано Р законито и правилно;
- у 1^о поступку било недостатака који нису утицали на законитост и правилност побијаног Р;
- побијано Р засновано на закону, али из других разлога, а не оних који су наведени у образложењу Р

- **поништава** побијано Р и прослеђује предмет надлежном органу ако нађе да је побијано Р донео стварно ненадлежан орган
- 2^о орган сам или преко 1^о органа или замољеног органа допуњава поступак ако нађе да је чињ. стање погрешно или непотпуно утврђено или понавља цео поступак или његов део ако нађе да је учињена повреда правила поступка која је утицала на законитост и правилност побијаног Р

- решењем **поништити 1⁰ Р** и вратити **предмет 1⁰ органу на поновни поступак**
- **Достављање 2⁰ Р**
- - сва достављања странкама у УП врши, по правилу, **1⁰ орган**
- Достављање 2⁰ Р странци посебан значај - **тече рок за покретање упр. спора** ако странка није њиме задовољна, као и за **његово извршење**

- **Поништавање** решења уклањају се све правне последице које је решење произвело и оно се онемогућава да даље производи правне последице-делују унатраг (**ex tunc- од самог почетка**) - **ретроактивно дејство** од самог момента доношења решења која се поништавају

- Укидањем **P** не поништавају се правне последице које је укинута P већ произвело (онемогућава даље произвођење правних последица, односно надаље више немају никакво правно дејство)
- Решење којим се претходно решење укида делује само за убудуће (**ex nunc- од сада убудуће**)

- **ВАНРЕДНА ПРАВНА СРЕДСТВА** су:
- мењање и поништавање Р у вези са управним спором,
- понављање поступка,
- поништавање коначног Р,
- укидање Р,
- поништавање, укидање или мењање правноснажног Р на препоруку заштитника грађана

МЕЊАЊЕ И ПОНИШТАВАЊЕ РЕШЕЊА У ВЕЗИ СА УПРАВНИМ СПОРОМ

- Орган против чијег Р је благовремено покренут УС може **до окончања УС**, ако уважава све захтеве тужбе, **поништити или изменити своје Р** из разлога због којих би суд могао да поништи то Р, ако се тиме **не вређа право странке у управном поступку или трећег лица**

ПОНАВЉАЊЕ ПОСТУПКА

Поступак који је окончан Р против којег не може да се изјави жалба (коначно Р) понавља се:

- 1) сазна за **нове чињ.** или стекне могућност да се изведу **нови докази** који би, сами или у вези са раније изнетим чињ. или изведеним доказима, могли да доведу до друкчијег Р;
- 2) Р повољно по странку заснива на **неистинитим тврдњама** странке којима је овл. сл. лице доведено у заблуду;
- 3) Р донело **неовл. лице**, или је поступак водило или у њему одлучивало неовл. лице или лице које је морало бити изузето;
- 4) колег. орган **није одлучивао у проп. саставу** или ако за Р није гласала прописана већина чланова кол. органа;

- 5) лицу које је могло да има својство странке **није пружена прилика да учествује у поступку;**
- 6) странка **није била заступана** сагласно закону;
- 7) странци или др. учеснику у поступку **није омогућено да прати ток поступка**
- 8) Р донето на основу **лажне исправе или лажног исказа сведока** или вештака или као последица др. крив. дела;
- 9) Р заснива на **пресуди суда** или одлуци др. органа која је касније **правноснажно преиначена, укинута или поништена;**

- 10) надл. орган накнадно и у битним тачкама друкчије правноснажно одлучио о **претходном питању** на коме је Р засновано;
- 11) Уставни суд у истој упр. ствари, у поступку по уставној жалби утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене Уставом, а истовремено **није поништио оспорено решење**;
- 12) Европски суд за људска права у истој управној ствари накнадно утврдио да су права или слободе подносиоца представке повређена или ускраћена

- Понављање поступка може да захтева **странка**
- **Орган који је донео коначно Р** може да понови поступак по сл. дужности
- Странка (исти рок пон. по сл. дуж.)– **рок 90 дана** од сазнања за разлог за понав., односно - **6 месеци од објављивања** одлуке Уставног суда или Европ. суда за људска права у "Сл. глас. Републике Србије".
- апсолутни- **5 година** од када је странка обавештена о коначном Р (ни странка ни по сл. дуж.)

- Захтев за понављање поступка увек се предаје 1 ст. органу, који доставља захтев са списима 2 ст. органу, ако је 2 ст. орган надлежан да одлучује о захтеву (**орган који је донео конач. Р**)
- Р **одбацује** захтев - неблаговремен, недозвољен или изјављен од неовлашћеног лица или у коме разлог за понављање поступка није учињен вероватним
- Р **одбија** захтев - неоснован
- не одбаци, нити одбије захтев за понављање поступка, **решењем дозвољава понављање поступка и одређује обим понављања**

- Р - **дозвољава понављање** поступка одлаже извршење коначног Р
- Радње у поновљеном поступку предузима орган који је дозволио понављање поступка
- надлежни орган може **оставити на снази коначно Р** или **донети ново Р** којим се, с обзиром на околности случаја, коначно Р поништава или укида

ПОНИШТАВАЊЕ КОНАЧНОГ РЕШЕЊА

2 ст. орган или надзорни орган Р ће на захтев странке или по сл. дужности у целини или делимично поништити коначно Р:

- 1) донето у ствари из суд. надл. или у ствари о којој се не одлучује у упр. поступку;
- 2) његовим извршењем могло проузроковати неко крив. дело;
- 3) извршење уопште није могуће;
- 4) без захтева странке (када је обавезан), странка накн. није изричито или прећутно пристала на Р;
- 5) донето као последица принуде, изнуде, уцене, притиска или др. недозвољених радњи;

- 6) садржи неправилност која је по изричитој зак. одредби предвиђена као разлог ништавости;
- 7) Р донео стварно ненадл. орган, изузев Владе, а није реч о разлогу за поништ. (суд. надл.);
- 8) у истој упр. ствари раније донето правноснажно Р којим је управна ствар друкчије решена;
- 9) није правилно спроведен поступак за давање претх. или накн. сагласности или мишљења др. органа;
- 10) Р донео месно ненадлежни орган;
- 11) Р уопште не садржи или садржи погрешно упутство о правном средству

УКИДАЊЕ РЕШЕЊА

2 ст. орган или надзорни орган Р на захтев странке или по сл. дуж. у целини или делимично укинути Р:

- 1) постало **извршно**, а укид. потребно ради отклањања тешке и неп. опасности по живот и здравље људи, јав. безбедност, мир и поредак или ради отклањања поремећаја у привреди, ако сврха укид. не може успешно да се отклони др. сред. којима се мање дира у стечена права;
- 2) постало **правноснажно**, тражи странка на чији је захтев донето - укидање није противно јав. интересу, нити интересу трећих лица;
- 3) кад је то посебним законом одређено

ПОНИШТ., УКИД. ИЛИ МЕЊАЊЕ ПРАВНОСНАЖНОГ Р НА ПРЕПОРУКУ ЗАШТ. ГРАЂАНА

- ради усклађивања са законом, новим Р да поништи, укине или измени своје правноснажно Р, ако странка о чијим је правима или обавезама одлучено, као и противна странка, на то **пристану и ако се тиме не вређа интерес трећег лица**
- Ако орган не сматра да треба да поступи по препоруци Зашт. грађана, њега одмах о томе обавештава
- Није ограничено роком